

Koncepcia kariérových služieb na UPJŠ

Povinnosť poskytovať poradenské služby je daná zákonom o vysokých školách (Zákon č. 131/2002Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Čl. 1, par. 2, odst. 17: „Každá vysoká škola poskytuje uchádzačom o štúdium, študentom a ďalším osobám informačné a poradenské služby súvisiace so štúdiom a možnosťou uplatnenia absolventov v praxi“. V par. 70, ods.1, písm. je táto úloha vysokých škôl uvedená ako právo študenta na tieto služby.

Jedná sa o komplexný prístup k jednotlivcovi, ktorý zohľadňuje všetky aspekty jeho osobného, profesionálneho a sociálneho života; pozostáva z poskytovania

informačných,

odborných

a špecializovaných služieb

v ktorejkoľvek fáze života pri naplňovaní potenciálu človeka, rozvoji jeho kariéry prostredníctvom rozhodovania o vzdelávaní, práci a spoločenskom živote.

Pojem „kariérové poradenské služby“ zahŕňa viacero na seba nadväzujúcich služieb zahŕňajúcich nielen informačné služby, ale aj ponuku odborných a špecializovaných služieb zodpovedajúcich individuálnym potrebám klienta. K výkonu v odbore špecializovaných služieb je nevyhnutné vysokoškolské vzdelanie v oblasti práva, špeciálnej pedagogiky, sociálnej práce, informatiky, medicíny a psychológie.

Informačno-konzultačné kariérové služby

Jedná sa krátkodobý kontakt s klientom formou jednorázovej alebo krátkodobej konzultácie alebo poradenstva za účelom zorientovania klienta v ponuke informačných zdrojov ohľadom sveta štúdia, povolání, vzdelávania, práce, potrebách trhu, organizačno-administratívno-praktických procesov a zručností. Na univerzitnej pôde môžu túto činnosť vykonávať pracovníci CCV, portál voľných miest, stránka UPJŠ.

Odborné konzultačno-poradenské služby

Odborné konzultačno-poradenské služby nadväzujú na úvodné informačné služby. Majú prevažne charakter opakovanej, nie jednorázovej starostlivosti o klienta. Tieto služby vykonávajú pracovníci, ktorí sa pohybujú v oblasti kariérových služieb v prípade stredoškolskej sily v trvaní desiatich rokov, v prípade vysokoškolsky vzdelaného jedinca v trvaní piatich rokov (napr. pracovníci

personálnych agentúr). Na univerzitnej pôde sa môže jednať o pracovníkov študijných oddelení, vedúcich katedier, tútorov jednotlivých ročníkov. Cieľom odborných konzultačno-poradenských služieb je pomoc v oblasti rozhodovania sa (napr. pri zmene študijného programu) a formovania správania sa klienta v záujme jeho osobnostného a kariérového rozvoja, vytváranie súladu medzi osobnostnými predpokladmi klienta a požiadavkami vo vzťahu k ďalšiemu vzdelávaniu, k výkonu určitého zamestnania, či uplatneniu sa na trhu práce.

Špecializované poradenské kariérové služby

Špecializované poradenstvo je zamerané na akúkoľvek špeciálnu odbornú službu, poradenstvo alebo evaluáciu, ktoré môže byť poskytnuté klientom na základe ich aktuálnych špecifických potrieb. K ich uskutočneniu je nevyhnutné vysokoškolské vzdelanie v oblasti práva, špeciálnej pedagogiky, sociálnej práce, informatiky, medicíny a psychológie.

Špecializované poradenské kariérové služby môžu byť z oblasti z oblasti:

- pracovno- právnej,
- sociálnej,
- finančnej
- špeciálno-pedagogickej
- medicínskej
- informačno-technologickej
- psychologickkej

Špecializované psychologické kariérové služby

Špecializované psychologické kariérové služby poskytujú komplexnú psychologickú diagnostickú, preventívnu (konzultácie, špecializované programy) a intervenčnú (konzultácie, poradenstvo, psychoterapia, špecializovaný koučing) v oblasti rozvoja osobnostného, vzdelávacieho a profesijného vývinu jedinca. Na úrovni univerzity ich vykonávajú špecialisti – psychológovia v rámci UNIPOC, alebo psychológovia Katedry psychológie a Katedry pedagogickej psychológie a psychológie zdravia FF UPJŠ, alebo psychológovia Psychiatrickej kliniky LF UPJŠ s psychologickou praxou.

Za špecializované psychologické služby v oblasti kariéry považujeme:

1. Výchova k voľbe povolania ako celoživotný proces
2. Profesijná kariérová orientácia
3. Psychologické kariérové poradenstvo

1. Aktivity vo vzťahu ku výchove k voľbe povolania ako celoživotného procesu:

a/Cieľom je poskytovanie špecializovaných psychologických kariérových služieb študentom, pomocou ktorých dochádza k systematickému rozvoju schopností a zručností v oblasti rozvoja riadenia kariéry. Na univerzitnej pôde sa tento cieľ napĺňa vytvoreným voliteľných alebo výberových predmetov pre študentov súvisiacich oblasťou kariéry.

- Voliteľný predmet Kariérové poradenstvo ponúka Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika ako voliteľný predmet pre študentov učiteľstva akademických predmetov v kombinácii s psychológiou
- Voliteľný predmet Self marketing (ponuka KPPaPZ FF UPJŠ) je súčasťou študijných plánov pre študentov učiteľstva akademických predmetov v kombinácii s psychológiou a ako výberový predmet pre všetkých študentov UPJŠ ako súčasť procesu certifikovaných programov
- Pripraviť certifikovaný program pre študentov so zameraním sa na kariéru v troch na sebe nadväzujúcich moduloch: Kariérny Self marketing, Self-manažment a Kariérový sociálno-psychologický rozvoj

b/Systematický rozvoj vo vzťahu ku kariérovej výchove a vzdelávaniu pre výchovných poradcov: Na každej základnej ako aj strednej škole existujú funkcie výchovných poradcov,

ktorých väčšinou súčasťou práce je práca so študentami v oblasti kariérovej výchovy a poradenstva.

- Pripraviť certifikovaný program určený pre výchovných poradcov so zameraním na výchovu k voľbe a povolaniu, kariérové poradenstvo a spoluprácu s psychológmi (časť sociálno-psychologická a dištančná)

2. Aktivity vo vzťahu k profesijnej, kariérovej orientácii

Do tejto oblasti patrí špeciálna psychologická diagnostika všeobecných a špecifických predpokladov pre rôzne profesie. Účel psychologickéj diagnostiky všeobecných a špecifických predpokladov pre rôzne profesie v kariérovom poradenstve sa zisťuje v oblasti kognitívnej oblasti: pozornosť, pamäť, kognitívne štýly, tvorivosť, intelektová kapacita a profil intelektového potenciálu, myslenie – indukcia, syntéza, analýza, analógie, zovšeobecnenie, priestorová a plošná predstavivosť, osobnostné predpoklady, záujmy, potreby, hodnoty a postoje, motivácia, stratégie zvládania záťaže, reziliencia, interpersonálne správanie, psychopatológia. Psychodiagnostika je podkladom k hľadaniu ideálneho využitia a rozvoja potenciálu klienta a podkladom jeho zosúladením s požiadavkami trhu.

3. Psychologické kariérové poradenstvo

Z hľadiska zamerania za základné oblasti poradenstva súvisiaceho s kariérou špecificky poskytovanú špecialistami –psychológmi považujeme:

- Psychologické poradenstvo v oblasti edukácie (študijné/akademické poradenstvo)
- Psychologické poradenstvo v intrapersonálnej a interpersonálnej oblasti (psychologické poradenstvo v osobnostnom a sociálnom vývine) vo vzťahu k edukácii a kariére
- Psychologické poradenstvo vo vzťahu ku kariérovej perspektíve

Služby psychologického kariérového poradenstva

- Typy špecializovaných psychologických služieb: Realizácia konzultačných, poradenských, terapeutických stretnutí, špecializovaného koučingu so žiadateľmi (študenti, učitelia)
- Špecializované psychologické služby z hľadiska času:

Pred vstupom na vysokú školu,
pri vstupe na vysokú školu –adaptačná fáza,
počas štúdia –stabilizačná fáza,
pri výstupe zo štúdia –záverečná fáza

- Špecializované psychologické služby pre študentov v prechodných obdobiach
 - pri zmene študijných programov,
 - pri prechode na individuálne štúdium,
 - pri akademickom neúspechu

Potenciálni klienti kariérových služieb (informačného, odborného, špecializovaného) sú na univerzitnej pôde:

- Študenti
 - študenti vyžadujúci sociálnu podporu (spolupráca s študijným oddelením)
 - študenti so špecifickými potrebami, vrátane nadaných (spolupráca s fakultnými koordinátormi)
 - študenti s osobnostnými a inými intrapersonálnymi problémami
 - študenti s interpersonálnymi problémami
 - študenti v náročných životných situáciách
 - študenti s potrebou osobnostného rastu
 - študenti pri štúdiu s dieťaťom
 - študenti so závislosťami
 - zahraniční študenti (spolupráca so zahraničným oddelením)
 - imigranti (spolupráca so zahraničným oddelením)
- Učitelia
- Rodičia, partneri, spolužiaci klienta hľadajúceho pomoc
- Výchovní poradcovia

Spolupráca s praxou:

- Spolupodieľanie sa na veľtrhu PROEDUCO a DOD na UPJŠ
- Spolupráca so strednými školami v rámci informovania o možnostiach štúdia a študijnej orientácie stredoškolákov, kontakt s riaditeľmi, školskými psychologmi a výchovnými poradcami
- Kontakt s centrami poradenských psychologických služieb–metodikmi ohľadne informovanosti o možnosti štúdia na FF UPJŠ
- Kontakt s centrami špeciálno-pedagogických služieb
- Kontakt s absolventmi fakulty
- Spolupráca s inými centrami kariérových služieb na národných a zahraničných univerzitách
- Kontakt s potenciálnymi zamestnávateľmi, analýza trhu práce, Dni kariéry
- Spolupráca s personálnymi agentúrami za účelom vytypovania žiadúcich študentov na pracovné pozície
- Spolupráca s Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny
- Spolupráca s centrami poskytujúcimi stáže, praxe, brigády, národné aj zahraničné

Propagácia kariérových služieb

- Vlastná webová stránka UNIPOC so základnými informáciami o činnosti a jeho aktuálnych aktivitách
- Odkaz na webovú stránku UNIPOC na webovej stránke školy
- Organizovanie seminárov, školení a workshopov pre študentov
- Dni otvorených dverí v rámci univerzity
- Publikačná činnosť v rámci univerzity aj vo verejných periodikách
- Propagačné materiály pre študentov aj záujemcov o štúdium
- Informácie na web stránkach k akciám
- Emaily študentom, absolventom
- Propagácia v priestoroch školy
- Propagácia v médiách
- Publikačná činnosť

Košice 28.1.2016

Vypracovali:

PhDr. Beata Gajdošová, PhD.

PhDr. Anna Janovská, PhD.

Mgr. Marianna Berinšterová, PhD.

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia FF UPJŠ